

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 lutego 2014 roku, skierowanym przeciwko (...)im. F. S. w G. (dalej: (...) im. F. S.), E. Z. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułów wykonawczych w postaci:

- nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. akt I Nc 1287/03;
- nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Kościerzynie w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03;
- nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Kościerzynie w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03;
- nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Kościerzynie w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03.

Powódka wskazała, że od wydania powyższych nakazów zapłaty spłacała zasądzone należności zarówno u Komornika Sądowego, jak i u samego wierzyciela, w związku z czym należności te zostały w całości zaspokojone. E. Z. ponadto podniosła, że należności te uległy przedawnieniu.

(pozew k. 2-5)

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 roku powódka została zwolniona z kosztów sądowych w części, tj. w zakresie opłaty sądowej od pozwu.

(postanowienie k. 26)

W odpowiedzi na pozew (...) im. (...) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Strona pozwana zakwestionowała podniesiony zarzut przedawnienia należności objętych tytułami wykonawczymi. Wskazała, że w odniesieniu do nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03 postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu 29 listopada 2003 roku, w zakresie należności objętej nakazem zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony w dniu 31 października 2003 roku, zaś w odniesieniu do nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 1287/03 postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu 19 stycznia 2004 roku. Postępowania egzekucyjne w tych sprawach zostały umorzone postanowieniami z dnia 01 października 2012 roku. Z kolei w zakresie nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03 postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu 22 sierpnia 2013 roku, a umorzone w dniu 11 października 2013 roku. Poprzednie postępowanie egzekucyjne w oparciu o ten nakaz zapłaty prowadzone było w okresie od dnia 13 czerwca 2005 roku do dnia 26 kwietnia 2007 roku. Ponieważ po prawomocnym umorzeniu postępowania egzekucyjnego okres przedawnienia biegnie na nowo, należności objęte wskazanymi tytułami wykonawczymi nie są przedawnione. Podniesiono ponadto, że należność objęta nakazem zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 została w całości uregulowana przez powódkę w ramach zawartej umowy ugody i nie przysługuje jej powództwo przeciwegzekucyjne w zakresie, w jakim dokonała spłaty całości zadłużenia.

(odpowiedź na pozew k. 34-35v.)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

E. Z. zawarła ze (...) im. (...) umowy pożyczki nr (...). Poręczyła także pożyczkę udzieloną przez stronę pozwaną B. Z. (umowa nr (...)). Zobowiązania te nie były spłacane.

(okoliczność bezsporna wynikająca z pisma k. 10-11)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 04 września 2003 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 Sąd Rejonowy w Kościerzynie orzekł, że E. Z. ma zapłacić na rzecz (...) im. (...) kwotę 6.205,17 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości 40% rocznie od 23 lipca 2003 roku do dnia zapłaty, oraz łącznie kwotę 1.355 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 26 września 2003 roku, został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 16 października 2003 roku. W toku postępowania klauzulowego wierzycielowi przyznano koszty w kwocie 66 złotych.

(nakaz zapłaty z załączonych akt o sygn. Km 2406/03)

W dniu 07 listopada 2003 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. wpłynął wniosek strony pozwanej o wszczęcie egzekucji przeciwko E. Z. na podstawie powyższego nakazu zapłaty. Sprawę wpisano pod sygn. akt Km 2406/03.

(wniosek z załączonych akt o sygn. Km 2406/03)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 26 września 2003 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03 Sąd Rejonowy w Kościerzynie orzekł, że E. Z., M. M. i R. B. mają zapłacić solidarnie na rzecz (...) im. (...) kwotę 24.913,29 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości 40% rocznie od 13 sierpnia 2003 roku do dnia zapłaty, oraz łącznie kwotę 2.891,9 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 21 października 2003 roku, został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 07 listopada 2003 roku. W toku postępowania klauzulowego wierzycielowi przyznano koszty w kwocie 66 złotych.

(nakaz zapłaty z załączonych akt o sygn. Km 2663/03)

W dniu 04 grudnia 2003 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. wpłynął wniosek strony pozwanej o wszczęcie egzekucji przeciwko E. Z., M. M. i R. B. na podstawie powyższego nakazu zapłaty. Sprawę wpisano pod sygn. akt Km 2663/03.

(wniosek z załączonych akt o sygn. Km 2663/03)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 21 października 2003 roku w sprawie o sygn. akt Nc 1287/03 Sąd Okręgowy w Gdańsku nakazał E. Z., aby zapłaciła (...) im. (...) kwotę 31.360,55 złotych wraz z odsetkami w wysokości 40% rocznie od 23 sierpnia 2003 roku do dnia zapłaty, oraz łącznie kwotę 3.013,90 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 31 grudnia 2003 roku. W toku postępowania klauzulowego wierzycielowi przyznano koszty w kwocie 66 złotych.

(nakaz zapłaty z załączonych akt o sygn. Km 296/04)

W dniu 22 stycznia 2004 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. wpłynął wniosek strony pozwanej o wszczęcie egzekucji przeciwko E. Z. na podstawie powyższego nakazu zapłaty. Sprawę wpisano pod sygn. akt Km 296/04.

(wniosek z załączonych akt o sygn. Km 296/04)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 11 marca 2004 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03 Sąd Rejonowy w Kościerzynie orzekł, że B. Z., T. W. i E. Z. mają zapłacić solidarnie (...) im. (...) kwotę 23.945,29 złotych wraz z odsetkami w wysokości 40% rocznie od 31 października 2003 roku do dnia zapłaty, oraz łącznie kwotę 2.876,30 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 01 czerwca 2005 roku. W toku postępowania klauzulowego wierzycielowi przyznano koszty w kwocie 66 złotych.

(nakaz zapłaty z załączonych akt o sygn. Km 1659/13)

W oparciu o powyższy nakaz zapłaty Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. prowadził postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt Km 1463/05. Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2007 roku powyższe postępowanie zostało umorzone na wniosek wierzyciela na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. W toku postępowania wyegzekwowano kwotę 2.902 złotych, przy czym wierzycielowi przekazano kwotę 1.742,70 złotych oraz 600 tytułem kosztów zastępstwa prawnego i 70 tytułem zwrotu zaliczki.

(postanowienie k. 49)

W dniu 26 sierpnia 2013 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. wpłynął wniosek strony pozwanej o wszczęcie egzekucji przeciwko E. Z. i B. Z. na podstawie nakazu zapłaty z dnia 11 marca 2004 roku. Sprawę wpisano pod sygn. akt Km 1659/13.

(wniosek z załączonych akt o sygn. Km 1659/13)

W dniu 21 września 2012 roku strony zawarły umowy ugody w zakresie należności objętych nakazami zapłaty wydanymi w sprawach o sygn. akt I Nc 145/03, I Nc 126/03 i Nc 1287/03.

W odniesieniu do nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03 strony wskazały, że na dzień podpisania ugody wymagalna wierzytelność wynosi 90.422,58 złotych, na którą złożyła się kwota 24.913,29 złotych, tytułem kapitału i skapitalizowanych należności objętych nakazem zapłaty, oraz kwota 65.509,29 złotych tytułem odsetek należnych do dnia podpisania ugody. W ramach porozumienia wierzyciel obniżył należność o kwotę 65.509,29 złotych, zaś pozostała kwota oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosiła 10% w skali roku. Umowa ugody została zawarta na okres do dnia 02 marca 2018 roku, nadano jej numer (...).

W odniesieniu do nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 strony wskazały, że na dzień podpisania ugody wymagalna wierzytelność wynosi 1.552,57 złotych, na którą złożyła się kwota 1.511,17 złotych, tytułem kapitału i skapitalizowanych należności objętych nakazem zapłaty, oraz kwota 41,40 złotych tytułem odsetek należnych do dnia podpisania ugody. W ramach porozumienia wierzyciel obniżył należność o kwotę 41,40 złotych, zaś pozostała kwota oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosiła 10% w skali roku. Umowa ugody została zawarta na okres do dnia 02 października 2015 roku, nadano jej numer (...).

W odniesieniu do nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt Nc 1287/03 strony wskazały, że na dzień podpisania ugody wymagalna wierzytelność wynosi 127.311,37 złotych, na którą złożyła się kwota 31.360,55 złotych, tytułem kapitału i skapitalizowanych należności objętych nakazem zapłaty, oraz kwota 95.950,82 złotych tytułem odsetek należnych do dnia podpisania ugody. W ramach porozumienia wierzyciel obniżył należność o kwotę 95.950,82 złotych, zaś pozostała kwota oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosiła 10% w skali roku. Umowa ugody została zawarta na okres do dnia 02 kwietnia 2019 roku, nadano jej numer (...).

W dniu 27 września 2013 roku strony zawarły umowę ugody odnośnie nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03. W umowie wskazano, że na dzień podpisania ugody wymagalna wierzytelność wynosi 54.390,15 złotych, na którą złożyła się kwota 23.945,29 złotych, tytułem kapitału i skapitalizowanych należności objętych nakazem zapłaty, kwota 29.860,26 złotych, tytułem odsetek należnych do dnia podpisania ugody, oraz kwota 584,60 złotych tytułem kosztów postępowania. W ramach porozumienia wierzyciel obniżył należność o kwotę 29.860,26 złotych, zaś pozostała kwota oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosiła 10% w skali roku. Należność była spłacana według harmonogramu spłaty pożyczki. Umowa ugody została zawarta na okres do dnia 30 października 2021 roku, nadano jej numer (...).

Należności objęte ugodami były spłacane według harmonogramu spłaty pożyczki, który określał jaka kwota wpłacana jest tytułem kapitału, a jaka zaliczana jest na odsetki i na koszty. Zgodnie z postanowieniami umów, dokonywane wpłaty zaliczane były w następującej kolejności na poczet:

- kosztów windykacji, w tym opłat za upomnienia i wezwania do zapłaty,
- prowizji i opłat,
- odsetek od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności z tytułu umowy – odsetek jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej,
- wymagalnych odsetek za okresy obrachunkowe,
- kapitału przeterminowanego,
- kapitału i skapitalizowanych należności objętych nakazami zapłaty.

(umowy ugody k. 37-44v.;harmonogramy k. 118-118v., 123, 126-126v.; okoliczność bezsporna w zakresie numeracji umów)

W okresie od dnia 26 października 2012 roku do dnia 27 października 2014 roku E. Z. na poczet należności wynikającej z umowy ugody nr (...)wpłaciła stronie pozwanej łącznie 11.039 złotych, zaś na poczet należności objętej umową ugody nr (...)– łącznie kwotę 12.204 złotych.

W dniach od 23 listopada 2012 roku do dnia 23 sierpnia 2014 roku na poczet umowy ugody nr 7/34058/2012 powódka wpłacił łącznie kwotę 500,41 złotych.

W okresie od dnia 30 grudnia 2013 roku do dnia 27 października 2014 roku E. Z. dokonała na rzecz strony pozwanej wpłat objętych tytułem „spłata za Z.” i „spłata za Z. B.” na łączną kwotę 4.080 złotych.

Dodatkowo w dniach 27 września 2013 roku, 28 października 2013 roku i 26 listopada 2013 roku powódka wpłaciła stronie pozwanej tytułem „spłata pożyczek” łącznie kwotę 3.533 złotych.

(historia rachunku k. 92-100)

Należność objęta nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 została spłacona w całości.

(okoliczność bezsporna)

W związku z zawarciem przez pozwanego z powódką porozumień w przedmiocie spłaty zadłużenia (...) im. (...) wniosł o umorzenie postępowań egzekucyjnych Km 2663/03, Km 296/04, Km 2406/03 i Km 1659/13.

(wnioski z załączonych akt o sygn. Km 2663/03, Km 1659/13, Km 296/04, Km 2406/03)

Postanowieniami z dnia 1 października 2012 roku Komornik Sądowy umorzył postępowania egzekucyjne w sprawach o sygn. akt Km 2663/03, Km 2406/03, Km 296/04 przeciwko powódce na wniosek wierzyciela na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c.

W toku postępowania o sygn. akt Km 2663/03 wyegzekwowano kwotę 34.356,81 złotych, z czego wierzycielowi przekazano kwotę 28.205,79 złotych i 600 tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego.

W toku postępowania o sygn. akt Km 2406/03 wyegzekwowano kwotę 32.159,74 złotych, z czego wierzycielowi przekazano kwotę 26.634,38 złotych i 315 tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego.

W toku postępowania o sygn. akt Km 296/04 wyegzekwowano kwotę 39.636,36 złotych, z czego wierzycielowi przekazano kwotę 32.655,23 złotych i 615 tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego.

(postanowienia k. 45-47)

Postanowieniem z dnia 11 października 2013 roku Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce na wniosek wierzyciela na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. w sprawie o sygn. akt Km 1659/13.

(postanowienie k. 48)

Przekazane stronie pozwanej w toku postępowań egzekucyjnych kwoty w pierwszej kolejności zaliczane były na należne koszty procesu, koszty postępowania klauzulowego oraz postępowania egzekucyjnego, a następnie na należne odsetki. Żadna z wpłat nie została zaliczona na poczet zasądzonej należności głównej.

(zestawienia wpłat k. 117, 119-122, 124-125)

W piśmie datowanym na dzień 31 października 2013 roku, doręczonym (...) im. (...) w dniu 31 stycznia 2014 roku, powódka złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli złożonych przy zawarciu umów ugody w dniach 21 września 2012 roku i 27 września 2013 roku.

(okoliczność bezsporna wynikająca z pisma k. 14)

Pismem z dnia 27 lutego 2014 roku, skierowanym do powódki, (...) im. (...) wskazał, że nie ma podstaw do uchylenia się przez E. Z. od skutków prawnych złożonych oświadczeń woli o zawarciu ugód do umów pożyczek. Pracownicy strony pozwanej nie stosowali bowiem wobec powódki gróźb i nie zastraszali jej.

(pismo k. 14)

Powódka nadal realizuje postanowienia zawartych umów ugody i dokonuje systematycznych wpłat.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach niniejszej sprawy i w aktach spraw załączonych dokumenty, których prawdziwości strony nie kwestionowały.

Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości na okoliczność wyliczenia wysokości pozostałego zobowiązania, wysokości kwoty stanowiącej należność główną zobowiązania, wysokości naliczanych odsetek, wysokości dokonywanych wpłat przez powódkę na rzecz pozwanej. Ustalenie w sprawie tych okoliczności nie wymaga bowiem wiadomości specjalnych. Kwota należności głównej wynika wprost z zasądzających daną należność nakazów zapłaty, zaś wysokość dokonywanych przez powódkę wpłat została określona w aktach komorniczych, ich suma jest wskazana w postanowieniach o umorzeniu postępowań egzekucyjnych, zaś wysokość wpłat dokonywanych osobiście powódka wykazała załączając wyciąg z rachunku bankowego. W tym miejscu zaznaczyć należy, że biegły ustalając wysokość dokonywanych przez powódkę wpłat opierałby się wyłącznie na materiale zgromadzonym w aktach sprawy, a więc sporządzenie przez niego opinii w tym zakresie sprowadzałoby się do zwykłego zsumowania kwot wynikających z przedłożonych dokumentów. Także wysokość odsetek została w sposób jednoznaczny określona procentowo w przedmiotowych nakazach zapłaty i ich określenie wymaga jedynie przeprowadzenia prostego wyliczenia matematycznego, nie są zaś wymagane do tego wiadomości szczególne. Podobnie wyliczenie wysokości pozostałego zobowiązania nie wymaga powoływania biegłego, skoro dla rozstrzygnięcia sprawy istotne było jedynie ustalenie w jaki sposób dokonywane wpłaty były zaliczane przez stronę pozwaną. Szczegółowe rozważania w tym zakresie zostaną przeprowadzone zaś w dalszej części uzasadnienia.

Sąd oddalił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powódki na okoliczność potwierdzenia wyegzekwowanych od powódki kwot pieniężnych w postępowaniu

egzekucyjnym, dokonywanych wpłat przez pozwaną oraz na okoliczność tego, że powódka spłaciła już dług wobec strony pozwanej, a roszczenia są przedawnione. Wysokość wyegzekwowanych i wpłaconych przez powódkę kwot nie była bowiem sporna w sprawie i wynika jednoznacznie z załączonych do akt dokumentów. Ponadto zauważyć należy, że sąd może dopuścić dowód z przesłuchania stron, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku zostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 299 k.p.c.), co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Okoliczności istotne w sprawie zostały bowiem wykazane za pomocą dokumentów i to z ich treści wynika, czy należność została spłacona i czy jest przedawniona. Subiektywne przekonanie powódki w tym względzie nie może skutecznie zakwestionować załączonych dokumentów.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

E. Z. w pozwie żądała pozbawienie w całości wykonalności wskazanych tytułów wykonawczych podnosząc, że należności nimi objęte zostały spłacone, a ponadto nie mogą być egzekwowane z uwagi na upływ terminu przedawnienia.

Stosownie do treści przepisu art. 840 § 1 k.p.c., dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1)przeciwy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2)po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3)małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powództwa przeciwegzekucyjne - opozycyjne o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności uregulowane w art. 840 i nast. k.p.c. i ekscydencyjne o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji uregulowane w art. 841 i nast. k.p.c., są powództwami o ukształtowanie prawa, toczącymi się według przepisów o postępowaniu procesowym. Nie zmienia to jednak istoty tego środka prawnego, którego zadaniem jest umożliwienie dłużnikowi obrony merytorycznej przed przymusowym wykonaniem tytułu wykonawczego. Zakres dopuszczalnej obrony dłużnika uregulowany został w art. 840 k.p.c., który w tej mierze stanowi nie tylko normę procesową, ale także normę prawa materialnego.

W niniejszej sprawie powódka powołała się na zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek których zobowiązanie wygasło (spełnienie świadczenia) oraz nie może być egzekwowane (przedawnienie roszczenia).

W sprawie bezsporne było, że przeciwko powódce prowadzone były postępowania egzekucyjne, w toku których wyegzekwowano i przekazano wierzycielowi określone kwoty. Po zakończeniu postępowań egzekucyjnych wysokość wyegzekwowanych kwot została wskazana na tytułach wykonawczych i w tym zakresie należności objęte przedmiotowymi nakazami zapłaty nie mogą już być egzekwowane. Powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być zaś skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 maja 2014 roku, sygn. akt II CSK 679/13, opubl. Lex nr 1475081). Tak więc pomimo spełnienia przez powódkę świadczenia w zakresie wyegzekwowanych od niej kwot, niedopuszczalne

było pozbawienie tytułów wykonawczych wykonalności w części, co do której nie istnieje już potencjalna możliwość objęcia jej postępowaniem egzekucyjnym w przyszłości.

W zakresie zaś kwot wpłacanych przez powódkę bezpośrednio na rzecz wierzyciela podnieść należy, że świadczenie objęte nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03 zostało spełnione w całości – w zakresie kwoty 26.634,38 złotych należność ta została wyegzekwowana w toku postępowania egzekucyjnego, w pozostałej zaś części powódka ją spłaciła dokonując dobrowolnych wpłat na rzecz wierzyciela. Okoliczność ta była bezsporna w sprawie. Nie ma jednak racji strona pozwana twierdząc, że w związku z tym uprawnienie powódki do żądania pozbawienia wykonalności tego tytułu wykonawczego wygasło w całości. Niewątpliwie uprawnienie takie nie przysługuje w zakresie należności wyegzekwowanych w toku postępowania egzekucyjnego, o czym była już mowa powyżej. Zauważyć jednak należy, że w zakresie należności wpłaconych przez powódkę na rzecz wierzyciela poza postępowaniem egzekucyjnym, potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego nadal istnieje. Na tytule wykonawczym zaznaczona jest bowiem jedynie kwota wyegzekwowana. Ewentualny więc wniosek wierzyciela o wszczęcie postępowania egzekucyjnego co do pozostałej części byłby skuteczny i obligowałby komornika sądowego do prowadzenia egzekucji niezależnie od podnoszonych przez dłużnika argumentów co do spełnienia świadczenia. Zarzuty takie mogą być natomiast uwzględnione właśnie przez sąd orzekający w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Dlatego też zasadnie E. Z. wniosła o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty z dnia 04 września 2003 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Kościerzynie w sprawie o sygn. akt I Nc 126/03, choć żądanie takie mogło być uwzględnione jedynie w części przewyższającej kwotę wyegzekwowaną w toku postępowania egzekucyjnego.

W odniesieniu zaś do pozostałych nakazów zapłaty powódka nie wykazała, w jakiej części należności nim objęte zostały przez nią spłacone. E. Z. dokonywała wpłat na rzecz (...) im. (...) realizując postanowienia zawartych ze stroną pozwaną ugod. Wpłaty dokonywane były w oparciu o ustalony harmonogram, który określał, która część obejmuje wpłatę na należność główną, a która na odsetki i na koszty. W tym miejscu wskazać należy, że powódka wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego do spraw rachunkowości na okoliczność wyliczenia wysokości pozostałego zobowiązania, który to wniosek Sąd oddalił. Ustalenie bowiem sposobu zaliczenia wpłat nie wymaga wiadomości specjalnych, w głównej mierze opiera się bowiem na wyliczeniach matematycznych. W zakresie kwot wyegzekwowanych od powódki strona pozwana złożyła stosowne wyliczenie. Wprawdzie powódka zakwestionowała złożony dokument, nie podniosła ona jednak żadnych konkretnych zarzutów przeciwko przedstawionemu rozliczeniu. W świetle zaś art. 451 § 1 zd. 2 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może zaliczyć dokonaną na poczet długu wpłatę w pierwszej kolejności na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenie główne, oraz art. 1026 § 2 k.p.c., który stanowi, że wydzieloną wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na koszty postępowania, następnie na odsetki, a na końcu na sumę dłużną, należało przyjąć, iż sposób zaliczenia przez stronę pozwaną kwot egzekwowanych od powódki był prawidłowy. Mając zaś na uwadze wysokość należnych odsetek, które rocznie łącznie wynosiły 32.087,64 złotych (z nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt Nc 1287/03 - 12.544,22 złotych, z nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt

I Nc 236/03 - 9.578,11 złotych, zaś z nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03 – 9.965,31 złotych), nie budzi wątpliwości, że wyegzekwowane od powódki kwoty nie zaspokoily w pełni nawet wymagalnych należności ubocznych. Tym bardziej nie wystarczyły na spłatę chociażby w części należności głównej. Z kolei w zakresie kwot wpłacanych przez E. Z. na rachunek wierzyciela wskazać należy, że to powódkę obciążał dowód wykazania w jakiej części wpłaty te stanowiły spłatę należności głównej, a w jakiej odsetki i należne koszty, skoro dysponowała ona harmonogramem, zgodnie z którym dokonywała tych wpłat. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c. to na stronie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne spoczywa ciężar udowodnienia tego faktu. Obowiązku tego nie można przerzucać na biegłego sądowego. E. Z. natomiast ograniczyła się jedynie do przedłożenia wyciągu z rachunku bankowego, z którego wynika, że wpłat dokonywała, nie przedstawiła zaś żadnego dokumentu, z którego wynikałoby na poczet jakiej należności wpłaty te były dokonywane. Nie złożyła także żadnego oświadczenia w tym zakresie. Z treści zaś zawartych umów ugody wynika, że należność główna zaspokajana była z dokonywanych wpłat w ostatniej kolejności. Sąd nie miał więc możliwości ustalenia, która część wpłaconej kwoty stanowiła spłatę należności głównej objętej tytułem wykonawczym, a która została zaliczona przez wierzyciela na zaspokojenie innych należności. Złożone bowiem do akt przez stronę

pozwaną harmonogramy nie obejmowały okresu, w jakim powódka dokonywała wpłat według załączonych przez nią wyciągów. Wprawdzie to strona pozwana dokonywała ostatecznego zaliczenia wpłaconych kwot, w sytuacji jednak, gdy nie przedstawiła ona sposobu ich rozliczenia, to powódka powinna była wykazać na poczet jakiej należności wpłaty miały być dokonywane skoro dysponowała dokumentem pozwalającym na ustalenie tej okoliczności. Powódka nie uczyniła tego jednak. Nie zostało więc wykazane w jakiej części świadczenie objęte przedmiotowymi nakazami zapłaty zostało spełnione, tak więc Sąd nie miał możliwości rozstrzygnąć w przedmiocie częściowego pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych. Nie ulega natomiast wątpliwości, że powódka nie wykazała także, by należności te spłaciła w całości.

Także podniesiony przez powódkę zarzut przedawnienia należności objętych tytułami wykonawczymi nie znalazł uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Zgodnie z art. 125 § 1 zd. 1 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Nakaz zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 145/03 uprawomocnił się w dniu 26 września 2003 roku, tak więc roszczenie nim objęte przedawnione by było od dnia 27 września 2013 roku. W sprawie nie zostały ustalone daty uprawomocnienia się nakazów zapłaty wydanych w sprawach o sygn. akt I Nc 236/03 i Nc 1287/03. Przyjmując, że nakazy te uprawomocniły się najwcześniej po upływie 14 dni od wydania, to w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03 orzeczenie uprawomocniło się w dniu 25 marca 2004 roku, tak więc okres przedawnienia upływał w dniu 25 marca 2014 roku, zaś nakaz zapłaty w sprawie Nc 1287/03 uprawomocnił się w dniu 05 listopada 2003 roku, tak więc przedawnienie roszczenia nastąpiłoby z upływem dnia 05 listopada 2013 roku.

Na wstępie zauważyć należy, że w świetle najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego, bez znaczenia dla oceny przedawnienia roszczenia pozostaje fakt wszczęcia przez (...) im. (...) postępowań egzekucyjnych przeciwko powódce, skoro ostatecznie postępowania te zostały umorzone na wniosek wierzyciela. W uchwale z dnia 19 lutego 2015 roku, sygn. akt III CZP 103/14, opubl. Lex nr 1643191, Sąd Najwyższy wskazał bowiem, że umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji niezależnie od charakteru egzekwowanej wierzytelności. Tak więc bieg terminu przedawnienia roszczeń objętych nakazami zapłaty nie został przerwany przez czynność podjętą przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). W ocenie Sądu jednak przerwanie tego biegu nastąpiło poprzez uznanie roszczenia przez powódkę w umowach ugody zawartych w dniu 21 września 2012 roku (w odniesieniu do nakazów zapłaty w sprawach o sygn. akt I Nc 145/03 i Nc 1287/03) i 27 września 2013 roku (w odniesieniu do nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 236/03) – art. 123 § 1 pkt 2 k.c. W umowach tych E. Z. potwierdziła wysokość wymagalnych wierzytelności wobec strony pozwanej w kwotach odpowiadających pełnym należnościom głównym zasądzonym w nakazach zapłaty i odsetkom wyliczonym na dzień podpisania umów. Powódka wskazywała wprawdzie, że uchyliła się od skutków prawnych oświadczeń woli złożonych w trakcie zawierania tych ugód z uwagi na groźby zastosowane przez pracowników strony pozwanej, nie wykazała ona jednak tej okoliczności. Choć możliwość skorzystania z uprawnienia do uchylenia się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia zależy wyłącznie od decyzji składającego to oświadczenie, to jeżeli druga strona uznaje uchylenie się za bezpodstawne, rozstrzygnięcia czy było ono uzasadnione dokonuje sąd. Decyzja sądu ma charakter deklaracyjny i może nastąpić zarówno w oddzielnym postępowaniu (w sprawie o stwierdzenie nieważności czynności prawnej w wyniku uchylenia się od skutków oświadczenia woli) jak i w każdym postępowaniu, w którym skuteczność oświadczenia woli ma znaczenie dla rozstrzygnięcia o zgłoszonym w nim żądaniu. Przedmiotem oceny sądu jest zasadność i podstawy uchylenia się od skutków oświadczenia woli (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 października 2005 roku, sygn. akt III CK 48/05, opubl. Lex nr 191867).

W niniejszej sprawie strona pozwana nie uznała, by powódka skutecznie uchyliła się od skutków złożonych oświadczeń, tak więc to E. Z. obciążał obowiązek udowodnienia faktu, któremu zaprzeczyła strona przeciwna. Powódka jednak nie wykazała tych okoliczności. Nie zgłosiła nawet żadnych wniosków dowodowych w tym przedmiocie. Należało więc uznać, że złożone przez nią oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli złożonych pod wpływem groźby było bezskuteczne i E. Z. uznała w sposób właściwy swój dług wynikający z

przedmiotowych nakazów zapłaty. Tym samym doszło do przerwania biegu terminów przedawnienia tych należności i do dnia orzekania w sprawie terminy te nie upłynęły.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. pozbawił wykonalności jedynie tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia

04 września 2003 roku wydany przez Sąd Rejonowy w Kościerzynie w sprawie o sygn. akt

I Nc 126/03, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Kościerzynie z dnia 16 października 2003 roku, w części przekraczającej wyegzekwowaną kwotę 26.634,38 złotych, w pozostałym zaś zakresie powództwo oddalił.

Sąd nie obciążył powódki kosztami procesu. W zakresie obowiązku zwrotu kosztów procesu na rzecz strony przeciwnej, Sąd uznał, że w sprawie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. Zgodnie z powołaną normą, w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W orzecznictwie przyjmuje się, że ocena „wypadków szczególnie uzasadnionych” powinna obejmować zarówno okoliczności danej sprawy, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, w tym sytuację majątkową strony nieobciążonej. W niniejszej sprawie Sąd uwzględnił przede wszystkim fakt, że powódka od ponad 10 lat regularnie spłaca należności objęte przedmiotowymi nakazami zapłaty, także obecnie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z zawartych ugód. Mogła więc przypuszczać, że do dnia wytoczenia niniejszego powództwa należności te zostały już spłacone, ewentualnie uległy przedawnieniu, skoro nakazy zapłaty zostały wydane w 2003 i 2004 roku. Zasady doświadczenia życiowego wskazują bowiem, że sposób zaliczania przez instytucje kredytowe wpłat na poszczególne należności jest dla wielu osób niezrozumiały, a wysokość przekazanych już wierzycielowi kwot przekonuje ich o spłacie całej należności. Dlatego też Sąd uznał, że powódka mogła pozostawać w przekonaniu o zasadności swojego powództwa.

Jednocześnie Sąd nie obciążył powódki także nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Brak jest bowiem podstaw do obciążenia tymi kosztami strony, która przegrała proces i była zwolniona od kosztów sądowych w całości.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.